Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/6008

9.10.2024

Odporúčania pre vnútroštátne súdy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania

(C/2024/6008)

V nadväznosti na nadobudnutie účinnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2019 z 11. apríla 2024, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie ([1]), majú Súdny dvor a Všeobecný súd Európskej únie spoločne právomoc rozhodovať o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie.
Vzhľadom na veľký význam tejto zmeny sa zdá byť potrebné aktualizovať znenie odporúčaní pre vnútroštátne súdy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálneho konania ([2]). Podobne ako v prípade predchádzajúcich verzií týchto odporúčaní aj toto znenie obsahuje pripomenutie základných charakteristík prejudiciálneho konania, ako aj skutočností, ktoré by pred podaním návrhu na Súdny dvor mali vziať do úvahy vnútroštátne súdy, ktorým tieto odporúčania poskytujú praktické informácie nielen o formálnych a obsahových náležitostiach návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ale aj o predbežnom preskúmaní, ktoré sa v prípade týchto návrhov vykoná po tom, čo boli doručené na Súdny dvor, s cieľom určiť súd príslušný na ich prejednanie. Po tomto určení príslušného súdu návrh na začatie prejudiciálneho konania v zásade rovnakým spôsobom prejedná buď Súdny dvor alebo Všeobecný súd. S výhradou výnimočnej možnosti preskúmania sú rozhodnutia vydané Všeobecným súdom konečné a majú rovnaký dosah ako rozhodnutia vydané Súdnym dvorom.

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/2019, 12.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj.
([2]) Ú. v. EÚ C 380, 8.11.2019, s. 1.

Obsah

		Body
Úvod		1–2
I.	Ustanovenia uplatniteľné na všetky návrhy na začatie prejudiciálneho konania	3–39
	Podávateľ návrhu na začatie prejudiciálneho konania	3–7
	Predmet a rozsah návrhu na začatie prejudiciálneho konania	8–11
	Kedy je vhodné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania	12–13
	Forma a náležitosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania	14–20
	Ochrana osobných údajov a anonymizácia návrhu na začatie prejudiciálneho konania	21–22
	Zaslanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania a vnútroštátneho spisu Súdnemu dvoru	23–24
	Určenie súdu príslušného rozhodovať o návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnym dvorom	25–29
	Vzťah medzi prejudiciálnym a vnútroštátnym konaním	30–32
	Trovy konania a právna pomoc	33–34
	Priebeh konania na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde a následné úkony vnútroštátneho súdu po ich rozhodnutí	35–37
	Výnimočná možnosť preskúmania rozhodnutia Všeobecného súdu Súdnym dvorom	38–39
II.	Ustanovenia uplatniteľné na návrhy na začatie prejudiciálneho konania, pri ktorých sa žiada konať s osobitnou naliehavosťou	40–48
	Podmienky uplatnenia skráteného súdneho konania a naliehavého konania	41–43
	Návrh na uplatnenie skráteného súdneho konania alebo naliehavého konania	44–46
	Komunikácia medzi Súdnym dvorom alebo Všeobecným súdom a vnútroštátnym súdom, ako aj účastníkmi vnútroštátneho konania	47–48
Príloha - Podstatné náležitosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania		

Úvod

1. Prejudiciálne konanie upravené v článku 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“) a článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) je základným mechanizmom práva Európskej únie. Jeho účelom je zabezpečiť jednotný výklad a uplatňovanie tohto práva v rámci Únie pomocou nástroja, ktorý súdom členských štátov umožňuje obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie v prejudiciálnom konaní s otázkami o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie, pričom sa spresňuje, že zatiaľ čo všetky návrhy na začatie prejudiciálneho konania musia byť predložené Súdnemu dvoru (ďalej len „Súdny dvor“), odpovede na otázky položené vnútroštátnymi súdmi poskytne v závislosti od predmetu návrhu buď Súdny dvor alebo Všeobecný súd.

2. Prejudiciálne konanie sa zakladá na úzkej spolupráci medzi Súdnym dvorom a Všeobecným súdom na jednej strane a súdmi členských štátov na strane druhej. V záujme zabezpečenia plnej účinnosti tohto konania je potrebné pripomenúť jeho základné znaky a poskytnúť niektoré spresnenia v rámci vysvetlení ustanovení rokovacích poriadkov Súdneho dvora a Všeobecného súdu, ktoré sú formulované v podstate rovnako, najmä pokiaľ ide o podávateľa, predmet a rozsah návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ako aj pokiaľ ide o jeho formu a obsah. Tieto spresnenia uplatniteľné na všetky návrhy na začatie prejudiciálneho konania (I), sú doplnené ustanoveniami týkajúcimi sa návrhov na začatie prejudiciálneho konania, pri ktorých sa žiada konať s osobitnou naliehavosťou (II), a prílohou obsahujúcou prehľadné zhrnutie všetkých náležitostí, ktoré by mal obsahovať návrh na začatie prejudiciálneho konania.

I. **Ustanovenia uplatniteľné na všetky návrhy na začatie prejudiciálneho konania**

Podávateľ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

3. V prejudiciálnom konaní Súdny dvor a Všeobecný súd vykonávajú svoju právomoc rozhodovať o výklade a platnosti práva Únie výlučne len na základe iniciatívy vnútroštátnych súdov bez ohľadu na to, či si účastníci vnútroštátneho konania želajú podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Keďže vnútroštátny súd, ktorý prejednáva vec, nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, je výlučne len na ňom, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil potrebu rozhodnutia o prejudiciálnej otázke pre vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie.

4. Povaha súdneho orgánu sa vykladá ako autonómny pojem práva Únie, pričom sa zohľadňuje súbor faktorov, akými sú otázky týkajúce sa toho, či orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, bol zriadený zákonom, či ide o stály orgán, či má obligatórnu právomoc, či má konanie kontradiktórnu povahu, či uplatňuje právne predpisy a či je nezávislý.

5. Súdy členských štátov tak môžu podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania, ak sa domnievajú, že rozhodnutie Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu o otázke týkajúcej sa výkladu alebo platnosti práva Únie je nevyhnutné pre vydanie ich rozhodnutia (pozri článok 267 druhý odsek ZFEÚ). Návrh na začatie prejudiciálneho konania však môže byť osobitne užitočný najmä v prípade, ak sa pred vnútroštátnym súdom nastolila nová otázka výkladu, s ktorou sa spája všeobecný záujem na jednotnom uplatňovaní práva Únie, alebo ak existujúca judikatúra neposkytuje potrebné objasnenie v rámci úplne nového právneho a skutkového rámca.

6. Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný podať návrh na začatie prejudiciálneho konania (pozri článok 267 tretí odsek ZFEÚ) okrem prípadu, keď v danej oblasti existuje riadne ustálená judikatúra alebo keď o správnom výklade sporného právneho pravidla neexistujú nijaké dôvodné pochybnosti.

7. Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že vnútroštátne súdy síce môžu odmietnuť pred nimi uvádzané žalobné dôvody, ktoré sa odvolávajú na neplatnosť aktu inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry Únie, ale jedine súd Únie má možnosť vyhlásiť takýto akt za neplatný. Pokiaľ má súd členského štátu pochybnosti o platnosti takého aktu, musí podať návrh na začatie prejudiciálneho konania a uviesť dôvody, pre ktoré má takéto pochybnosti. V závislosti od predmetu návrhu na začatie prejudiciálneho konania bude potom o tejto otázke rozhodovať Súdny dvor alebo Všeobecný súd (pozri body 25 až 29 nižšie).

Predmet a rozsah návrhu na začatie prejudiciálneho konania

8. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa musí týkať výkladu alebo platnosti práva Únie, a nie výkladu vnútroštátnych právnych predpisov alebo skutkových otázok, ktoré sa objavili vo vnútroštátnom konaní.

9. Súdny dvor a Všeobecný súd môžu rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, len ak sa na predmetnú vec vo vnútroštátnom konaní uplatní právo Únie. V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd uviedol všetky relevantné skutkové okolnosti a právne skutočnosti, ktoré ho vedú k záveru, že ustanovenia práva Únie sa môžu na danú vec uplatniť.

10. Pokiaľ ide o návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sa týkajú výkladu Charty základných práv Európskej únie, je dôležité pripomenúť, že podľa jej článku 51 ods. 1 sú ustanovenia Charty určené pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Prípady, v ktorých sa vykonáva právo Únie, môžu byť rôznorodé, ale z návrhu na začatie prejudiciálneho konania musí jasne a jednoznačne vyplývať, že na predmetnú vec vo vnútroštátnom konaní sa okrem Charty uplatní aj iné pravidlo práva Únie. Vzhľadom na to, že súd Únie nemá právomoc prejednávať návrh na začatie prejudiciálneho konania a rozhodovať o ňom v prípade, keď právna situácia nespadá do pôsobnosti práva Únie, ustanovenia Charty, ktoré vnútroštátny súd prípadne uvádza, nemôžu samy osebe založiť túto právomoc.

11. Napokon, hoci Súdny dvor a Všeobecný súd pri vydávaní svojich rozhodnutí nevyhnutne zohľadňujú právny a skutkový stav, tak ako ho vymedzil vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sami neuplatňujú na tento spor právo Únie. Súdny dvor a Všeobecný súd sa pri podávaní výkladu práva Únie alebo rozhodovaní o jeho platnosti snažia dať odpoveď, ktorá bude užitočná pre vyriešenie sporu vo vnútroštátnom konaní, ale je úlohou vnútroštátneho súdu, aby z tejto odpovede vyvodil konkrétne závery a v prípade potreby neuplatnil vnútroštátny právny predpis, ktorý nie je v súlade s právom Únie.

Kedy je vhodné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania

12. Vnútroštátny súd môže adresovať návrh na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru, len čo zistí, že na vydanie jeho rozhodnutia je potrebné rozhodnúť o výklade alebo platnosti práva Únie. Práve tento vnútroštátny súd dokáže najlepšie posúdiť, v ktorom štádiu vnútroštátneho konania je potrebné takýto návrh podať.

13. Keďže tento návrh bude základom pre konanie na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde a keďže tak Súdny dvor, ako aj Všeobecný súd musia mať k dispozícii všetky skutočnosti, ktoré im umožnia jednak overiť ich právomoc na zodpovedanie položených otázok a jednak v prípade, že budú disponovať touto právomocou, poskytnúť užitočnú odpoveď na tieto otázky, je nevyhnutné, aby sa rozhodnutie podať návrh na začatie prejudiciálneho konania prijalo v takom štádiu konania, v ktorom je vnútroštátny súd schopný dostatočne presne vymedziť právny a skutkový rámec veci vo vnútroštátnom konaní a tiež právne otázky, ktoré kladie. V záujme riadneho výkonu spravodlivosti sa tiež môže ukázať ako vhodné položiť prejudiciálnu otázku po kontradiktórnej výmene názorov.

Forma a náležitosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

14. Návrh na začatie prejudiciálneho konania môže mať akúkoľvek formu, ktorú pripúšťa vnútroštátne právo, pričom je však potrebné mať na pamäti, že tento návrh slúži ako základ pre konanie prebiehajúce na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde a že sa doručuje všetkým subjektom oprávneným podľa článku 23 Protokolu o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Štatút“) a najmä všetkým členským štátom, aby mohli prípadne zaslať svoje písomné pripomienky. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa musí preložiť do všetkých úradných jazykov Európskej únie, a preto je v tejto súvislosti nevyhnutné, aby bol tento dokument napísaný jednoducho, jasne a presne, bez nadbytočných informácií. Prax ukazuje, že na opísanie skutkového a právneho rámca a dôvodov podania návrhu na Súdny dvor často stačí približne desať strán.

15. Náležitosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú rovnaké v článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, aj v článku 199 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, pričom ich prehľadné zhrnutie sa uvádza v prílohe tohto dokumentu. Návrh na začatie prejudiciálneho konania okrem samotného znenia položených prejudiciálnych otázok musí obsahovať:

— stručné zhrnutie predmetu sporu vo vnútroštátnom konaní, ako aj relevantné skutočnosti, ktoré zistil vnútroštátny súd, alebo aspoň zhrnutie skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú,

— znenie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré možno v danom prípade použiť, a prípadne príslušnú vnútroštátnu judikatúru a tiež

— uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní.

V prípade, ak chýba jeden alebo viaceré vyššie uvedené údaje, Súdny dvor podľa článku 53 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora alebo Všeobecný súd podľa článku 225 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu môže rozhodnúť, že nie je príslušný prejednať prejudiciálne otázky a rozhodnúť o nich, alebo môže formou odôvodneného uznesenia odmietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania ako neprípustný.

16. Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania musí vnútroštátny súd presne uviesť vnútroštátne právne predpisy, ktoré sa uplatnia na skutkový stav vo vnútroštátnom konaní, ako aj ustanovenia práva Únie, o ktorých výklad sa žiada alebo ktorých platnosť je spochybnená. V týchto odkazoch by sa mal pokiaľ možno uviesť aj presný názov a dátum prijatia aktov obsahujúcich dotknuté ustanovenia a údaj o ich uverejnení. Ak vnútroštátny súd odkazuje na judikatúru, je vhodné uviesť tiež číslo ECLI („European Case Law Identifier“) príslušného rozhodnutia.

17. Ak to vnútroštátny súd považuje za potrebné pre pochopenie veci, môže v krátkosti zhrnúť hlavné tvrdenia účastníkov vnútroštátneho konania. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že sa prekladá iba návrh na začatie prejudiciálneho konania, ale nie jeho prípadné prílohy.

18. Vnútroštátny súd tiež môže stručne uviesť svoje stanovisko k odpovedi, ktorá by sa mala dať na položené prejudiciálne otázky. Toto stanovisko môže byť užitočné najmä v rámci skrátených súdnych konaní alebo prípadne naliehavých konaní.

19. Napokon samotné prejudiciálne otázky sa musia uviesť v oddelenej a jasne označenej časti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorá by sa podľa možností mala nachádzať buď na jeho začiatku, alebo na jeho konci. Samotné otázky musia byť zrozumiteľné bez toho, aby odkazovali na odôvodnenie návrhu.

20. Z dôvodu uľahčenia čitateľnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania doručeného na Súdny dvor je nutné, aby bol tento návrh napísaný strojopisom a aby sa jeho strany a odseky očíslovali. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania písané rukou nebudú prejednávané.

Ochrana osobných údajov a anonymizácia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

21. Na účely zabezpečenia čo najlepšej ochrany osobných údajov v rámci konania na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde, pri doručovaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania subjektom oprávneným podľa článku 23 Štatútu a pri následnom šírení konečného rozhodnutia vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie by mal vnútroštátny súd, ktorý ako jediný pozná celý vnútroštátny spis, vykonať anonymizáciu danej veci tým, že napríklad nahradí mená fyzických osôb, ktoré sa uvádzajú v návrhu, písmenami a odstráni informácie, ktoré by mohli umožňovať identifikáciu týchto osôb. Vzhľadom na všeobecné používanie nových informačných a komunikačných technológií, osobitne pokiaľ ide o používanie internetových vyhľadávačov, je totiž anonymizácia, ktorá bola vykonaná po doručení návrhu na začatie prejudiciálneho konania subjektom oprávneným podľa článku 23 Štatútu a po uverejnení oznámenia o dotknutej veci v Úradnom vestníku Európskej únie, zbavená akéhokoľvek potrebného účinku.

22. V prípade, že vnútroštátny súd má k dispozícii tak neanonymizovanú verziu návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádzajúcu mená a úplné údaje účastníkov vnútroštátneho konania, ako aj jeho anonymizovanú verziu, pre uľahčenie prejedania veci na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde je vhodné zaslať Súdnemu dvoru obe tieto verzie.

Zaslanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania a vnútroštátneho spisu Súdnemu dvoru

23. Návrh na začatie prejudiciálneho konania musí byť datovaný, podpísaný a následne zaslaný do kancelárie Súdneho dvora, a to buď elektronicky, alebo poštou (Greffe de la Cour de justice, Rue du Fort Niedergrünewald, L-2925 Luxembourg). Z dôvodov súvisiacich najmä s potrebou zabezpečiť rýchle spracovanie veci a optimálnu komunikáciu so súdom, ktorý podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania, Súdny dvor vnútroštátnemu súdu odporúča použiť aplikáciu e-Curia. Podrobnosti o prístupe k tejto aplikácii umožňujúcej elektronické podávanie a doručovanie procesných dokumentov, ako aj podmienky jej používania, sú dostupné na internetovej stránke inštitúcie: CURIA – Konanie – Súdny dvor Európskej únie (europa.eu). Na účely zjednodušenia spracovania návrhov na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore a Všeobecnom súde, a osobitne pokiaľ ide o ich preklad do všetkých úradných jazykov Európskej únie, sa vnútroštátnym súdom okrem zaslania pôvodnej verzie návrhu na začatie prejudiciálneho konania prostredníctvom e-Curie odporúča zaslať aj editovateľnú verziu textu na adresu: editable-versions@curia.europa.eu. ([3])

24. Návrh na začatie prejudiciálneho konania musí byť doručený do kancelárie Súdneho dvora spolu so všetkými dokumentmi, ktoré sú relevantné a užitočné pre priebeh konania na Súdnom dvore a Všeobecnom súde, kam patria najmä presné údaje o účastníkoch vnútroštátneho konania a ich prípadných zástupcoch, ako aj spis týkajúci sa vnútroštátneho konania, prípadne jeho kópia. Tento spis (alebo jeho kópiu) možno zaslať elektronicky alebo poštou pre potreby jeho uloženia v kancelárii Súdneho dvora počas celého trvania konania na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde, pričom pokiaľ vnútroštátny súd neuvedie inak, budú môcť doňho nahliadať subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu.

Určenie súdu príslušného rozhodovať o návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnym dvorom

25. Hoci sa z dôvodu právnej istoty a rýchlosti musia všetky návrhy na začatie prejudiciálneho konania podávať na Súdny dvor, samotný Súdny dvor nemusí nevyhnutne odpovedať na otázky položené vnútroštátnym súdom. V závislosti od predmetu návrhu na začatie prejudiciálneho konania poskytne odpoveď buď Súdny dvor alebo Všeobecný súd.

26. Ako vyplýva z článku 50b prvého odseku Štatútu, Všeobecný súd má právomoc prejednávať a rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania podaných podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré patria výlučne do jednej alebo viacerých týchto osobitných oblastí:

— spoločný systém dane z pridanej hodnoty,

— spotrebné dane,

— Colný kódex,

— nomenklatúrne zatriedenie tovaru podľa kombinovanej nomenklatúry,

— náhrada a pomoc cestujúcim v prípade odmietnutia nástupu do lietadla alebo meškania alebo zrušenia dopravných služieb,

— systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov.

Druhý odsek toho istého článku však spresňuje, že Súdny dvor si ponecháva právomoc prejednávať návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré vyvolávajú nezávislé otázky týkajúce sa výkladu primárneho práva, medzinárodného práva verejného, všeobecných zásad práva Únie alebo Charty základných práv Európskej únie, a rozhodovať o nich. Z tohto dôvodu je preto každý návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bol predložený Súdnemu dvoru, predmetom predbežného preskúmania v súlade s nižšie uvedenými postupmi, ktoré sú stanovené v článku 93a Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

([3]) Editovateľná verzia zodpovedá dokumentu vypracovanému v textovom softvéri, ako sú Microsoft Word, Open-Office Writer, Google Docs alebo Pages. Na rozdiel od softvéru založeného na obrázkoch, akým je napríklad PDF, totiž editovateľný formát umožňuje priame využívanie textu na účely jeho použitia v cykle vybavovania veci, najmä v štádiu prekladu.

27. Ak predseda Súdneho dvora, ktorému pomáhajú podpredseda a prvý generálny advokát, po preskúmaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania usúdi, že tento návrh sa týka výlučne jednej alebo viacerých osobitných oblastí uvedených v predchádzajúcom bode, informuje o tom kanceláriu, ktorá hneď postúpi návrh na začatie prejudiciálneho konania kancelárii Všeobecného súdu. Kancelária návrh formálne zaregistruje, pričom konanie ďalej prebieha na Všeobecnom súde v súlade s ustanoveniami jeho rokovacieho poriadku, ktoré sú v podstate zhodné s ustanoveniami Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

28. Naproti tomu, ak na základe predbežného preskúmania návrhu na začatie prejudiciálneho konania predseda, podpredseda a prvý generálny advokát usúdia, že tento návrh sa síce týka jednej alebo viacerých osobitných oblastí, avšak týka sa aj iných oblastí alebo vyvoláva nezávislé otázky týkajúce sa výkladu primárneho práva, medzinárodného práva verejného, všeobecných zásad práva Únie alebo Charty základných práv Európskej únie, potom sa na účely podrobnejšieho preskúmania bezodkladne postúpi generálnemu zasadnutiu Súdneho dvora, na ktorom sa zúčastňujú všetci sudcovia a generálni advokáti. Ak na základe tohto preskúmania Súdny dvor usúdi, že návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výlučne jednej alebo viacerých osobitných vecí uvedených v článku 50b prvom odseku Štatútu, kancelária Súdneho dvora tento návrh hneď postúpi kancelárii Všeobecného súdu a konanie bude ďalej prebiehať na Všeobecnom súde v súlade s ustanoveniami jeho rokovacieho poriadku. V opačnom prípade bude konanie ďalej prebiehať na Súdnom dvore v súlade s ustanoveniami jeho rokovacieho poriadku. Vnútroštátny súd bude o výsledku tohto preskúmania samozrejme bezodkladne informovaný kanceláriou príslušného súdu, ktorá sa tak stane jeho výlučným kontaktom.

29. Ak Všeobecný súd zistí, že nie je príslušný prejednať návrh na začatie prejudiciálneho konania a rozhodnúť o ňom, formou uznesenia rozhodne o postúpení tohto návrhu Súdnemu dvoru podľa článku 54 druhého odseku Štatútu. Na základe článku 256 ods. 3 druhého pododseku ZFEÚ môže Všeobecný súd v ktoromkoľvek štádiu konania tiež rozhodnúť o postúpení návrhu Súdnemu dvoru, ak sa domnieva, že tento návrh vyžaduje zásadné rozhodnutie, ktoré môže ovplyvniť jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie. Vnútroštátny súd je o tomto postúpení bezodkladne informovaný.

Vzťah medzi prejudiciálnym a vnútroštátnym konaním

30. Napriek tomu, že vnútroštátny súd je naďalej príslušný prijímať predbežné opatrenia, najmä v prípade návrhu smerujúceho k posúdeniu platnosti, podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania má za následok prerušenie konania pred vnútroštátnym súdom až do vydania rozhodnutia Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu.

31. Hoci v zásade Súdny dvor alebo Všeobecný súd koná o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, až kým tento návrh nevezme vnútroštátny súd späť, treba mať na zreteli úlohu Súdneho dvora a Všeobecného súdu v prejudiciálnom konaní, ktorou je podieľať sa na efektívnom výkone súdnictva v členských štátoch, a zároveň mať na pamäti, že jeho úloha nespočíva v podávaní konzultatívnych stanovísk ku všeobecným alebo hypotetickým otázkam. Vzhľadom na to, že predpokladom prejudiciálneho konania je skutočne prebiehajúce konanie pred vnútroštátnym súdom, prináleží tomuto vnútroštátnemu súdu, aby upozornil Súdny dvor alebo Všeobecný súd na všetky prekážky konania, ktoré môžu ovplyvniť pokračovanie konania a osobitne na späťvzatie žaloby/návrhu, uzavretie zmieru vo vnútroštátnom konaní alebo akúkoľvek inú prekážku vedúcu k zastaveniu konania. Vnútroštátny súd tiež musí informovať Súdny dvor alebo Všeobecný súd, či prípadne vydal rozhodnutie o opravnom prostriedku proti návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a uviesť, aké to má dôsledky pre tento návrh. V záujme riadneho priebehu prejudiciálneho konania, a najmä s cieľom vyhnúť sa vynakladaniu času a zdrojov Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu na vec, ktorá môže byť vzatá späť alebo sa môže stať bezpredmetnou, je dôležité čo najskôr oznámiť takéto informácie Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu.

32. Osobitnú pozornosť by mali vnútroštátne súdy venovať tiež skutočnosti, že späťvzatie návrhu na začatie prejudiciálneho konania môže mať vplyv na organizáciu rozhodovania podobných vecí predkladajúcim vnútroštátnym súdom. Pokiaľ od odpovede Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu na otázky, ktoré mu položil vnútroštátny súd, závisí výsledok viacerých konaní prebiehajúcich pred vnútroštátnym súdom, je vhodné spojiť tieto veci na spoločné konanie pred podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania a umožniť tak Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu odpovedať na položené otázky aj napriek prípadnému späťvzatiu návrhu v jednej alebo viacerých veciach.

Trovy konania a právna pomoc

33. Prejudiciálne konanie na Súdnom dvore a Všeobecnom súde je bezplatné a tieto súdy nerozhodujú o trovách účastníkov konania v konaní prebiehajúcom pred vnútroštátnym súdom. V tomto ohľade je príslušný rozhodnúť vnútroštátny súd.

34. Ak niektorý účastník vnútroštátneho konania nemá dostatočné zdroje, Súdny dvor alebo Všeobecný súd mu môže priznať právnu pomoc na pokrytie jeho trov, predovšetkým na pokrytie trov právneho zastúpenia, ktoré mu vzniknú v konaní. Túto právnu pomoc je však možné priznať len v prípade, že dotknutému účastníkovi konania ešte nebola priznaná právna pomoc na vnútroštátnej úrovni, prípadne vtedy, ak táto právna pomoc úplne alebo čiastočne nepokrýva trovy konania vynaložené v konaní na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde. Tomuto účastníkovi konania sa v každom prípade odporúča, aby Súdnemu dvoru alebo Všeobecnému súdu predložil všetky informácie a podporné dokumenty, ktoré umožnia posúdiť jeho skutočnú ekonomickú situáciu.

Priebeh konania na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde a následné úkony vnútroštátneho súdu po ich rozhodnutí

35. Kancelária Súdneho dvora alebo kancelária Všeobecného súdu ostáva počas celého konania v kontakte s vnútroštátnym súdom a doručuje mu kópie všetkých procesných písomností, ako aj prípadné žiadosti o spresnenie alebo vysvetlenie, ktoré sa považujú za nevyhnutné na užitočné zodpovedanie otázok položených týmto súdom.

36. Na záver celého konania, ktoré v zásade pozostáva z písomnej a ústnej časti, Súdny dvor alebo Všeobecný súd rozhodne o otázkach položených vnútroštátnym súdom. V niektorých prípadoch však môžu Súdny dvor a Všeobecný súd rozhodnúť o týchto otázkach aj bez ústnej časti konania prípadne aj bez toho, aby požiadali subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu o zaslanie ich písomných pripomienok. Ide najmä o prípady, keď je prejudiciálna otázka zhodná s otázkou, o ktorej už Súdny dvor alebo Všeobecný súd rozhodol, ak možno odpoveď na takúto otázku jednoznačne vyvodiť z judikatúry alebo ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti. Za týchto okolností Súdny dvor na základe článku 99 svojho rokovacieho poriadku alebo Všeobecný súd na základe článku 226 svojho rokovacieho poriadku rozhodne v krátkom čase o položenej otázke odôvodneným uznesením, ktoré má rovnaké účinky a záväznosť ako rozsudok.

37. Po vyhlásení rozsudku alebo podpise uznesenia, ktorým sa končí konanie, kancelária dotknutého súdu doručí rozhodnutie o skončení konania vnútroštátnemu súdu. Na rozdiel od rozsudkov a uznesení Súdneho dvora nadobúdajú rozsudky a uznesenia Všeobecného súdu účinnosť za podmienok stanovených v článku 62b druhom odseku Štatútu. Je žiaduce, aby vnútroštátny súd informoval Súdny dvor, prípadne Všeobecný súd o svojom ďalšom postupe vo vnútroštátnom konaní. Vnútroštátny súd by mal zaslať svoje konečné rozhodnutie s výslovným označením čísla konania na Súdnom dvore alebo Všeobecnom súde na nasledujúcu adresu: Follow-up-DDP@curia.europa.eu.

Výnimočná možnosť preskúmania rozhodnutia Všeobecného súdu Súdnym dvorom

38. Ako vyplýva z článku 256 ods. 3 tretieho pododseku ZFEÚ, rozhodnutia, ktoré vydá Všeobecný súd o prejudiciálnych otázkach, môžu vo výnimočných prípadoch podliehať preskúmaniu Súdnym dvorom za podmienok a v rámci obmedzení uvedených v Štatúte, ak existuje vážne nebezpečenstvo, že by rozhodnutie malo dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie. Článok 62 druhý odsek Štatútu v tejto súvislosti spresňuje, že v takomto prípade musí prvý generálny advokát Súdneho dvora predložiť návrh na preskúmanie rozhodnutia Všeobecného súdu do jedného mesiaca od vyhlásenia tohto rozhodnutia a že Súdny dvor musí o tomto návrhu rozhodnúť a v dôsledku toho prijať rozhodnutie o tom, či rozhodnutie Všeobecného súdu bude preskúmané alebo nie, do jedného mesiaca od získania návrhu predloženého prvým generálnym advokátom. Z týchto ustanovení, ako aj z článku 62b druhého odseku Štatútu vyplýva, že rozhodnutie Všeobecného súdu sa preto stane konečné až po uplynutí uvedených lehôt alebo, ak bolo skutočne začaté konanie o preskúmaní, až po skončení tohto konania, ktorého podrobnosti sú uvedené v článkoch 194 a 195 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

39. Keďže by však konanie o preskúmaní malo byť výnimočné, je dôležité, aby bol vnútroštátny súd čo najskôr informovaný o existencii (alebo neexistencii) návrhu na preskúmanie rozhodnutia Všeobecného súdu. Článok 193a Rokovacieho poriadku Súdneho dvora preto stanovuje, že ak nie je predložený návrh na preskúmanie, vnútroštátny súd je o tom okamžite informovaný, pričom rozhodnutie Všeobecného súdu sa stáva konečným. V opačnom prípade bude musieť tento vnútroštátny súd počkať na ďalší postup Súdneho dvora v súvislosti s návrhom prvého generálneho advokáta – a v prípade, že sa Súdny dvor bude týmto návrhom zaoberať, aj na výsledok konania o preskúmaní – aby sa dozvedel, či Súdny dvor potvrdí rozhodnutie vydané Všeobecným súdom alebo usúdi, že toto rozhodnutie má dopad na jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie, pričom v takom prípade odpoveď Súdneho dvora na otázky, ktoré sú predmetom preskúmania, nahradí odpoveď Všeobecného súdu.

II. **Ustanovenia uplatniteľné na návrhy na začatie prejudiciálneho konania, pri ktorých sa žiada konať s osobitnou naliehavosťou**

40. Za podmienok stanovených v článku 23a Štatútu, ako aj v článkoch 105 až 114 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora a v článku 237 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu môže byť návrh na začatie prejudiciálneho konania za určitých okolností prejednaný v skrátenom súdnom konaní alebo naliehavom konaní. O uplatnení týchto konaní rozhoduje podľa prípadu Súdny dvor alebo Všeobecný súd na základe osobitného riadne odôvodneného návrhu vnútroštátneho súdu s preukázaním právnych alebo skutkových okolností opodstatňujúcich uplatnenie tohto konania (týchto konaní) alebo výnimočne z úradnej moci, ak si to vyžaduje povaha alebo samotné okolnosti veci.

Podmienky uplatnenia skráteného súdneho konania a naliehavého konania

41. Podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora a článku 237 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu môže byť návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v skrátenom konaní, odchylne od ustanovení týchto rokovacích poriadkov, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu. Vzhľadom na to, že toto konanie ukladá všetkým účastníkom značné obmedzenia, a to najmä všetkým členským štátom, ktoré budú podávať písomné alebo ústne pripomienky v oveľa kratších než bežných lehotách, jeho použitie sa môže navrhnúť len keď osobitné okolnosti preukazujú existenciu naliehavej situácie, ktorá si vyžaduje, aby Súdny dvor alebo Všeobecný súd urýchlene rozhodol o položených otázkach. O takýto prípad môže ísť okrem iného v prípade bezprostredného a zvýšeného rizika pre verejné zdravie alebo životné prostredie, ktorému môže skoré rozhodnutie Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu pomôcť predísť, alebo ak si osobitné okolnosti vyžadujú čo najskoršie odstránenie neistoty týkajúcej sa základných otázok ústavného vnútroštátneho práva a práva Únie. Podľa ustálenej judikatúry naopak vysoký počet osôb alebo právnych situácií potenciálne dotknutých rozhodnutím, ktoré vnútroštátny súd bude musieť vydať potom, ako sa obrátil s návrhom na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, existencia významných hospodárskych záujmov, ani povinnosť vnútroštátneho súdu rozhodnúť urýchlene, nepredstavujú samy osebe výnimočné okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť použitie skráteného súdneho konania.

42. Uvedené platí o to viac pre naliehavé prejudiciálne konanie upravené v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Toto konanie, ktoré sa uplatňuje len na Súdny dvor a použije sa len v oblastiach uvedených v hlave V tretej časti ZFEÚ týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ukladá príslušným účastníkom ešte väčšie obmedzenia, pretože obmedzuje počet účastníkov konania oprávnených predložiť písomné pripomienky a v osobitne naliehavých prípadoch umožňuje úplne vynechať písomnú časť konania na Súdnom dvore. Použitie tohto konania sa môže navrhnúť len vtedy, keď je absolútne nevyhnutné, aby Súdny dvor o otázkach položených vnútroštátnym súdom rozhodol čo najrýchlejšie.

43. Keďže najmä z dôvodu rozmanitého a neustále sa vyvíjajúceho charakteru právnych pravidiel Únie upravujúcich priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti nie je možné poskytnúť úplný výpočet týchto okolností, vnútroštátny súd môže podať takýto návrh napríklad v prípade stanovenom v článku 267 štvrtom odseku ZFEÚ v súvislosti s osobou vo väzbe alebo s osobou, ktorej osobná sloboda bola obmedzená, ak je odpoveď na položenú otázku rozhodujúca pre posúdenie jej právnej situácie, alebo v spore týkajúcom sa rodičovských práv a povinností alebo styku s maloletým dieťaťom, najmä ak výsledok vnútroštátneho konania závisí od odpovede na prejudiciálnu otázku, pričom použitie štandardného konania by mohlo vážne, prípadne až nenapraviteľne narušiť vzťah medzi dieťaťom a niektorým z jeho rodičov, ako aj jeho vývoj a integráciu do jeho rodinného a sociálneho prostredia. Na druhej strane iba hospodárske záujmy, hoci aj akokoľvek dôležité a legitímne, právna neistota ovplyvňujúca situáciu účastníkov vnútroštátneho konania

alebo iných účastníkov podobných sporov, veľký počet osôb alebo právnych situácií, ktoré môžu byť ovplyvnené rozhodnutím, ktoré má vydať vnútroštátny súd po podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru, ani veľký počet prípadov, ktoré môžu byť ovplyvnené rozhodnutím Súdneho dvora, nepredstavujú samy osebe okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť použitie naliehavého prejudiciálneho konania.

Návrh na uplatnenie skráteného súdneho konania alebo naliehavého konania

44. Na to, aby mohol Súdny dvor alebo Všeobecný súd čo najrýchlejšie rozhodnúť, či je potrebný postup podľa skráteného súdneho konania alebo naliehavého prejudiciálneho konania, musí návrh obsahovať presný opis skutkových a právnych okolností odôvodňujúcich naliehavosť konania a najmä riziká hroziace v prípade, ak by sa postupovalo podľa riadneho prejudiciálneho konania. V rámci možností má vnútroštátny súd tiež stručne zhrnúť svoj názor na odpoveď, ktorá sa má dať na položené otázky. Takýto názor uľahčuje formulovanie stanoviska účastníkov vnútroštátneho konania a iných subjektov, ktoré sa zúčastňujú na konaní, a preto prispieva k urýchleniu konania.

45. Návrh na uplatnenie skráteného súdneho konania alebo naliehavého konania treba v každom prípade predložiť v jednoznačnej forme, ktorá kancelárii Súdneho dvora umožní okamžite zistiť, že si vec vyžaduje osobitný prístup. Z tohto dôvodu je potrebné, aby vnútroštátny súd vo svojom návrhu presne uviedol, ktoré z týchto dvoch konaní navrhuje, a pripojil odkaz na príslušný článok dotknutého rokovacieho poriadku (článok 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora alebo článok 237 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu pri skrátenom súdnom konaní alebo článok 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora pri naliehavom konaní). Tento odkaz musí byť uvedený na jasne viditeľnom mieste v návrhu na začatie prejudiciálneho konania alebo v osobitnom liste vnútroštátneho súdu.

46. Pokiaľ ide o samotné rozhodnutie vnútroštátneho súdu, vzhľadom na naliehavosť situácie by toto rozhodnutie malo byť čo najstručnejšie, aby sa prispelo k urýchleniu konania.

Komunikácia medzi Súdnym dvorom alebo Všeobecným súdom a vnútroštátnym súdom, ako aj účastníkmi vnútroštátneho konania

47. Je žiaduce, aby vnútroštátny súd, ktorý podáva návrh na uplatnenie skráteného súdneho konania alebo naliehavého konania, zaslal takýto návrh, ako aj samotný návrh na začatie prejudiciálneho konania spolu s elektronickým záznamom jeho textu v editovateľnom formáte prostredníctvom aplikácie e-Curia alebo prostredníctvom elektronickej pošty (DDP-GreffeCour@curia.europa.eu).

48. Na urýchlenie a uľahčenie komunikácie Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu s vnútroštátnym súdom a s účastníkmi vnútroštátneho konania je tiež potrebné, aby vnútroštátny súd uviedol adresu elektronickej pošty, ktorú bude môcť Súdny dvor alebo Všeobecný súd použiť, ako aj adresy elektronickej pošty zástupcov účastníkov vnútroštátneho konania.

PRÍLOHA

Podstatné náležitosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

V tejto prílohe sú prehľadne zhrnuté hlavné náležitosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Následne sú pri nich uvedené jednotlivé body týchto odporúčaní, v ktorých sú príslušné náležitosti podrobnejšie rozvedené.

Každý návrh na začatie prejudiciálneho konania, či už zasielaný elektronicky alebo poštou, musí obsahovať:

(1) označenie vnútroštátneho súdu podávajúceho návrh a prípadne označenie príslušného senátu alebo rozhodovacieho zloženia (v tejto súvislosti pozri body 3 až 7);

(2) presné označenie účastníkov vnútroštátneho konania a prípadne osôb, ktoré ich zastupujú pred vnútroštátnym súdom (vo vzťahu k účastníkom vnútroštátneho konania však pozri body 21 a 22 týchto odporúčaní, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov);

(3) predmet sporu a relevantné skutočnosti (pozri bod 15);

(4) relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva a práva Únie (pozri body 15 a 16);

(5) dôvody, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti práva Únie (pozri body 8 až 11 a 15 až 18);

(6) prejudiciálne otázky (pozri bod 19), a prípadne

(7) eventuálnu potrebu osobitného zaobchádzania s návrhom, týkajúcu sa napríklad osobitnej naliehavosti, s akou je potrebné, aby Súdny dvor alebo Všeobecný súd rozhodol o návrhu (pozri bod 40 a nasl.).

Z hľadiska formy musia byť návrhy na začatie prejudiciálneho konania napísané strojopisom, datované a podpísané a zaslané do kancelárie Súdneho dvora, pokiaľ možno elektronicky, spolu so všetkými potrebnými dokumentmi, ktoré sú relevantné pre vybavenie veci (pozri v tejto súvislosti body 20 až 24 týchto odporúčaní a pokiaľ ide o návrhy vyžadujúce si osobitne rýchle prejednanie, pozri body 44 až 48).

Komunikačné kanály odporúčané Súdnym dvorom a Všeobecným súdom

S cieľom zabezpečiť optimálnu komunikáciu so súdmi, ktoré sa na Súdny dvor a Všeobecný súd obracajú s návrhmi na začatie prejudiciálneho konania, sa odporúča využiť tieto komunikačné kanály:

(1) Podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania (alebo ďalších relevantných dokumentov súvisiacich s týmto návrhom):

— podpísaný originál návrhu na začatie prejudiciálneho konania (alebo ďalších relevantných dokumentov súvisiacich s týmto návrhom): zaslanie prostredníctvom aplikácie e-Curia. Podmienky prístupu k tejto bezplatnej a zabezpečenej aplikácii a podmienky jej používania sú dostupné na tejto adrese: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/sk/,

— editovateľná verzia návrhu na začatie prejudiciálneho konania (alebo ďalších relevantných dokumentov súvisiacich s týmto návrhom): editable-versions@curia.europa.eu.

(2) Zaslanie konečného rozhodnutia (podľa potreby anonymizovaného, najmä na účely zverejnenia na internete) vnútroštátneho súdu, prijatého po rozhodnutí Súdneho dvora alebo Všeobecného súdu o návrhu na začatie prejudiciálneho konania: Follow-up-DDP@curia.europa.eu.